

เหตุเกิดที่ธรรมศาสตร์

เหตุการณ์ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” เข้ายุติกิจกรรมการอภิปราย “ห้องเรียนประชาธิปไตย : บทที่ 2 การล่มสลายของเผด็จการในต่างประเทศ” ซึ่งจัดโดยกลุ่มธรรมศาสตร์เสรีเพื่อประชาธิปไตย ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต เป็นเรื่องที่น่าหวั่นไหวไม่น้อย เพราะเป็นที่รู้กันว่า “ธรรมศาสตร์มีเสรีภาพทุกรางนี้”

หลังการเข้าดำเนินการยุติการอภิปราย ได้มีการเชิญแกนนำนักศึกษาที่จัดงานและวิทยากร เช่น อ.นิธิ เอียวศรีวงศ์ อ.ประจักษ์ ก้องกีรติ ฯลฯ ไปหารือกันที่สถานีตำรวจคลองหลวง อ.ประจักษ์ให้สัมภาษณ์ว่า เจ้าหน้าที่ไม่ได้ตั้งข้อหา แต่ทำความเข้าใจและทำข้อตกลงร่วมว่าถ้าจะมีการจัดงานเสวนาวิชาการ ต้องส่งหัวข้อให้ฝ่ายทหารอนุมัติก่อน (www.matchon.co.th)

ในฐานะที่ผู้เขียนเป็นคนสอนหนังสือ มีที่ทำงานอยู่ที่ธรรมศาสตร์ และใช้เงินภาษีอากรของประชาชนมาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องมาครึ่งค่อนชีวิต มีข้อสังเกตต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนี้

ประการแรก ผู้เขียนเห็นว่า เสรีภาพในการแสดงออกทางวิชาการเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างการเรียนรู้ให้แก่ นักศึกษา (และใครๆ ก็ตาม) หากปราศจากเสรีภาพเสียแล้ว เราจะได้เห็นข้อมูลและความคิดที่แตกต่างไปจากสิ่งที่มีอยู่เดิมในหัวเราได้อย่างไร ข้อมูลและความคิดเห็นที่รอบด้านที่ถูกนำขึ้นมาแบบโฉบโตะแบบจะจะ จะนำมาซึ่งการใช้ดุลพินิจและเลือกทางเดินที่เหมาะสมกับตัวเองได้ (ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นทางที่เหมือนกัน)

ดังนั้น การยุติการอภิปรายในครั้งนี้ ผู้คนที่สนใจใคร่รู้คงจะเห็นเป็นอันไม่ได้นอกจากว่า เสรีภาพของตัวเองในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารไม่ได้รับการคุ้มครอง

ประการที่สอง ผู้เขียนพอจะอนุมานได้อยู่ว่า ในรั้วธรรมศาสตร์นั้น มีทั้งคนที่ชอบ ไม่ชอบ หรือเฉยๆ ต่อ คสช. (สัดส่วนเป็นอย่างไร ขอยกไว้ก่อน)

ในห้องเรียนนับพันห้องต่อสัปดาห์นั้น ครูบาอาจารย์กับนักศึกษาคงได้แลกเปลี่ยนกันเรื่อง คสช.อยู่ไม่น้อยตามจุดยืนของแต่ละคนในแต่ละประเด็น ซึ่ง คสช.ก็คงไม่ได้ยิน (หรือได้ยินไม่หมด) ว่า ทั้งอาจารย์ทั้งนักศึกษาพูดจาถึง คสช.ว่าอย่างไร

ดังนั้น เมื่อเย็นวันที่ 18 กันยายน หากไม่มีการบังคับให้ยุติการอภิปราย ก็จะเป็นโอกาสอันดีที่ คสช. จะได้ยินความคิดเห็นของผู้อภิปราย และข้อเสนอแนะทางวิชาการต่อ คสช.ก็เป็นได้

คสช.อาจรู้สึกได้ว่า หากปล่อยให้มีการอภิปรายทางวิชาการจะส่งผลเสียต่อ “ความมั่นคง” แต่ผู้เขียนกลับเห็นว่า หาก คสช.ปล่อยให้การอภิปรายดำเนินไปจนถึงจุดที่ผิดต่อกฎหมายหรือคำสั่งหรือประกาศของ คสช.อย่างชัดเจน คสช.ก็สามารถใช้อำนาจในการดำเนินคดีกับผู้ที่เป็นภัยต่อความมั่นคงนั้นได้ โดยปล่อยให้กระบวนการยุติธรรมดำเนินไปตามขั้นตอน

ขณะที่ผู้พูดก็ย่อมรู้อยู่แล้วว่า ต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตัวเองพูด และปฏิเสธไม่ได้เช่นกันว่ากำลังพูดอยู่บนฐานกฎระเบียบใดบ้าง

ดังนั้น คนพูดได้พูดในสิ่งที่ตัวเองคิด คสช.ก็ดำเนินคดีกับการพูดที่ผิดกฎหมาย ก็น่าจะถือว่าเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายมิใช่หรือ

ประการที่ถัดมา จริงอยู่ว่า คนมากเรื่องก็มากความ แต่ก็จริงอยู่เหมือนกันว่า หากฟังกันอยู่ไม่กี่คน คสช.จะรู้รอบด้านได้อย่างไร

ใครต่อใครก็บอกว่า เชื้อมันในเจตนาดีของ คสช. แต่ “โม้ค่างที่ทำไมเนียบ” เป็นตัวอย่างให้เห็นชัดว่า แม้จะเจตนาดีและเก่งมากแค่ไหนก็ตาม คสช.ไม่มีทางรู้ไปทุกเรื่อง

ดังนั้น การฟังอย่างตั้งใจต่อเสียงที่แตกต่าง จะทำให้คุณเราเห็นเรื่องราวต่างๆ ได้รอบด้านมากขึ้น ตัดสินใจได้ดีขึ้น

ประการที่สี่ กรุงเทพโพลล์พบว่า ร้อยละ 66.4 ของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ออกกักตัวหน้า คสช.บริหารประเทศไปจนกว่าจะเรียบร้อยทุกด้าน โดยอาจจะทำงานเกิน 1 ปีก็ยอมได้ (www.matchon.co.th)

ตัวเลขนี้แสดงให้เห็นถึงความนิยมที่ประชาชนมีต่อ คสช. ซึ่งน่าจะเป็นหลังฟังอย่างดี คสช.ได้

แต่สำหรับคนที่เห็นต่างจาก คสช. ผู้เขียนเชื่อว่าคงมีบางกลุ่มที่อยากย้อนเวลานำประเทศไทยกลับไปก่อนวันที่ 22 พฤษภาคมให้จงได้

และก็มีคนอีกบางกลุ่มที่เห็นว่า แม้ไม่เห็นด้วยกับรัฐประหาร แต่โทษ เหตุการณ์รัฐประหารก็เกิดขึ้นมาแล้ว คงไม่มีอะไรดีไปกว่าการช่วยกันหาทางเลือกที่ดีที่สุดในการเดินทางไปข้างหน้าท่ามกลางเสียงไชโยโห่ร้องของคนร้อยละ 66.4 ที่สนับสนุน คสช.ในเวลาหนึ่ง

เสียงส่วนน้อยที่เห็นต่างแบบนี้ คือเสียงที่ คสช. ร้องหา “ความร่วมมือ” มาโดยตลอดมิใช่หรือ เสียงแบบนี้จะมีคุณค่าต่อ คสช.แค่ไหน หาก คสช.เปิดใจรับฟังให้ดีๆ

ดังนั้น การสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยให้คุณได้แสดงออก จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะต่อให้มีสายตรงไปยัง คสช. สนช. หรือ สปช. หรือห้องร้องทุกข์ของทำเนียบคนก็คงไม่พร้อมจะพูด หากรู้สึกว่าการระงับการชุมนุม รู้สึกไม่ปลอดภัย

ประการสุดท้าย รัฐบาลที่แล้วถูกพาดพิงมาโดยตลอดว่า เอา “การเลือกตั้ง” เป็นคำตอบของทุกเรื่อง มาถึงรัฐบาลนี้ก็จะเป็นโอกาสในการแสดงให้เห็นว่า นอกจากเรื่องการเลือกตั้งแล้ว มีคำตอบอื่นอีกไหมที่จะทำไปประเทศชาติเดินไปข้างหน้าได้

ผู้เขียนคิดว่า “เสรีภาพ” เป็นหนึ่งในคำตอบสำคัญที่สุดเหล่านั้น

จรุญ โทมลบุตร

คณาจารย์สาขาศาสตร์และสื่อสารมวลชน ม.ธรรมศาสตร์